

TILSYNSRAPPORT

Børnehaven Smedegården

Børnehave

Tranumparken 8C, 9220

99824515 /99824515

Dato for tilsyn: 20-08-2021

Dato godkendt: 08-09-2021

Godkendt af: Mette Kristensen

Rapporten er dannet den: 11-09-2023

Område

Øst

Deltagere

Lone, Pædagog

Louise, pædagog

Anne Mette Vestergaard Olesen, Pædagogisk leder

Heidi, Forælderrepræsentant

Jesper Bredahl, Dagtilbudsleder

Mette Kristensen, Tilsynsførende

Pædagogisk personale omtales i det efterfølgende som "pp"

Pædagogisk leder omtales i det efterfølgende som "pl"

Læsevejledning

Denne rapport afspejler tilsynspraksis gældende for dagtilbud 0-6 års området i Aalborg Kommune. Centralt for det pædagogiske tilsyn er, at det sker ud fra en kontrol- og udviklingsorienteret tilgang, med det formål at understøtte den fortsatte kvalitetsudvikling i dagtilbuddet. Tilsynet sker hvert 2. år.

Der henvises til Koncept for pædagogisk tilsyn- på det samlede 0-6 års område Aalborg Kommune:

<https://www.aalborg.dk/media/12621662/koncept-for-paedagogisk-tilsyn.pdf>

Rapporten indeholder dels elementer fra dialog, observation og eventuelle udviklingspunkter.

Dialogen tager afsæt i temaerne: Det fælles pædagogiske grundlag, Tidlig opsporing, Sociale fællesskaber der rykker, Sprog, Sundhed og Overgange.

Observationen knytter sig særligt til temaet Sprog.

Udviklingspunkter fremsættes af den samlede deltagerkreds.

Ud fra ovenstående vurderes arbejdet og indsatserne med temaerne ud fra et vurderingsgrundlag bestående af vurderingskriterie(r) for det enkelte tema, og indplaceres efterfølgende på følgende niveauer:

Fuldstændig opfyldelse

Der er ingen væsentlige bemærkninger - Kræver ikke, at der præsteres ekstraordinært, men angiver, at kriteriet er fuldt ud opfyldt.

Omfattende opfyldelse

Der er få mindre væsentlige bemærkninger - Indsatsen tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Delvis opfyldelse

Der er få væsentlige bemærkninger - Indsatser tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Begrænset opfyldelse

Der er væsentlige bemærkninger - Der er behov for en ny indsats på de bemærkede områder.

Utilstrækkelig opfyldelse

Der er adskillige væsentlige bemærkninger - På de bemærkede områder skal ny indsats iværksættes.

Endeligt sammenfatter konklusionen det centrale for tilsynets indhold.

Konklusion fra tilsynet

Generelt:

Det vurderes, at der arbejdes med den lov- og forvaltningsmæssige ramme for alle temaer.

Ift. arbejdet med Den Styrkede pædagogiske læreplan og Det fælles pædagogiske grundlag, efterlader observation, dialog og institutionens skriftlige læreplan indtrykket af, at der i særlig høj grad arbejdes med læring gennem hele dagen i de pædagogiske læringsmiljøer bl. a. via lærings-og relationsgrupper, som dannes ud fra børneperspektivet. Det vurderes, at der arbejdes med den pædagogiske læreplan, som ramme for det pædagogiske arbejde og i den forbindelse vurderes det, at der er overensstemmelse mellem den skriftlige læreplan, observationen og dialog.

Det fremgår, at institutionen er i proces ift. at justere den pædagogiske læreplan, og at den er et dynamisk styringsredskab. Tilsynet efterlades ud fra observation og dialog med et særligt indtryk af, at der i høj grad arbejdes med at tage udgangspunkt i børneperspektivet, herunder overvejelser ift., hvordan der skabes et rart børnemiljø. Ligeledes efterlades ud fra dialog indtryk af, at der i høj grad arbejdes med forældreinddragelse med en åbenhed og nysgerrighed ift. forældreperspektivet. Der er i denne forbindelse en stor bevidsthed om vigtigheden af forældresamarbejdet ifm. med tidlig opsporing.

Udviklingspunkter:

Tilsynet peger på følgende:

Den pædagogiske læreplan: I tillæg til institutionens eget udviklingspunkt vurderer tilsynet, at institutionen med fordel kan arbejde videre med etablering af en evaluerings kultur, med fokus på metode og systematik jf. Dagtilbudsloven §9.

Sundhed: Der kan med fordel løbende reflekteres over arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske læringsmiljø - herunder hvordan der arbejdes med inddragelse af børneperspektivet.

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter:

Den pædagogiske læreplan: De vil arbejde videre med udvikling af evalueringskulturen.

Sprog: De vil arbejde med udvikling af det sproglige læringsmiljø på legepladsen.

Overgange: Institutionen peger på, at samarbejdet med skolerne skal genoptages efter Covid19 perioden.

Dialogspørgsmål

---

1 - Dagtilbuddets forberedelse forud for tilsyn

1.1 - Hvordan er der arbejdet med forberedelse forud for tilsynet?

Besvarelse

Der er arbejdet forberedende på følgende måde:

Pl fortæller, at de besluttede at dele tilsyn, audit og evaluering ud på forskellige medarbejdere. To pædagoger har således sammen med pl lavet forarbejde til det pædagogiske tilsyn. Det har været udfordrende ift. coronaperioden ift. ikke at have mulighed for at arbejde med læreplanen som planlagt ift. at de skulle være ude hele tiden. De skal bruge efteråret til at arbejde evaluerende med den aktuelle læreplan samt justere, hvor det giver mening.

---

2 - Observation for temaet sprog- med inspiration fra Læringmiljømodellen

Centralt for børns sprogtilgængeligheder er, at:

Læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale.

Det pædagogiske personale er bevidste om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene. Børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

2.1 - Processer

Der observeres på gensidige interaktioner.

A). Hvordan henvender pædagogisk personale sig til børnene.

B). Hvordan sætter pædagogisk personale ord på det, der sker i rutinesituationer og aktiviteter.

Besvarelse

Tilsynet ankommer ca. kl. 11.00, hvor alle børn og pp er på legepladsen. Der opleves en rolig stemning. Pp guider børnene gradvist til at gå ind og vaske hænder, der tales med rolige stemmer. Overgangen til spisning foregår stille og roligt. Der er frokostordning i institutionen. Der observeres i følgende rækkefølge: legeplads, alrum og stue.

Spisegruppe på legepladsen: (1 pp og 6 børn i blandede aldre)

Pp inddrager et barn i borddækning: 'x, kan du være den, der deler det her ud' og peger på tallerkner og krus. Barnet deler ud til de resterende børn, mens pp henter maden. Pp sætter sig ned, da maden er hentet og italesætter dagens menu, siger eks.vis: "jeg har fundet ud af, hvad der er indeni rugbrøderne - det er fiskefrikadeller".

Pp spørger børnene, om de ved, hvad man kan lave ud af majs: 'popcorn',

Pp er sproglig rollemodel, siger eks.vis: 'kunne du tænke dig at få ketchup'. Et barn siger: 'ja', og pp gentager og udvider med 'ja tak'.

Da alle børn har fået noget på tallerkenen markeres med en 'værs'go remse', at de må spise.

Spisegruppe i alrum: (1 pp og 4 børn i blandede aldre)

Pp italesætter dét, der sker, og samtaler med børnene om det: 'der er en træls flue'.

Pp veksler mellem at tale og lytte: snakker eksempelvis med børnene om, at der engang var en voksen i børnehaven, som faldt ned af en stol og siger: 'er der nogen af jer, der har prøvet det'.

Pp fortæller videre om en pige, som engang faldt ned fra en stol og slog sin tand, afstemmer her sprogbrug til målgruppen ved at bruge fokusord som 'hun GRÆD' og 'blev FORSKRÆKKET'.

Spisegruppe på stue: (1 pp og 6 børn)

Et barn giver udtryk for gerne at ville have mere broccoli, pp siger: 'du kan rigtig godt lide broccoli, lad os høre, om der er flere, der vil have mere broccoli' - og afstemmer herefter med

det enkelte barn. Et barn begynder at udvise lidt kropslig uro og vender sig væk fra bordet, pp laver positiv anvisning ved at sige: 'x, du skal lige vende dig rundt'.

2.2 - Læreplan

Der observeres på sammenhængen mellem dagtilbuddets beskrevne intentioner i læreplanen ift. temaet kommunikation og sprog og de fysiske rammer.

- A). Hvordan bidrager indretningen af det fysiske læringsrum til understøttelse af:
    børnenes sproglige udvikling
    interaktioner børnene imellem?
- B). Hvordan er sprogunderstøttende materialer tilgængelige for børnene?

Besvarelse

Der observeres på de tre spisegrupper. Det observeres, at spisegrupperne er placeret, så der er ro omkring den enkelte gruppe med rigtig god mulighed for at samtale både barn/pp og barn/barn. Ift. sprogunderstøttende materiale observeres fortrinsvis på legepladsen, hvor der bl. a. er følgende:

- et naturværksted med plakater, bøger mm omhandlende naturens planter, dyr, hvilket er tilgængeligt for børnene
- et mudderkøkken med plads til en gruppe børn
- trafikskilte mm på kørebanen
- små kroge med mulighed for fordybelse

2.3 - **Børneperspektiv**

Der observeres på, hvordan sprogbrug tilpasses det enkelte barn og den samlede børnegruppe

- A). Hvordan taler pædagogisk personale med børnene om børnenes oplevelser og ideer?
- B). Hvordan skifter pædagogisk personale mellem tale- og lytteposition?

Besvarelse

Generelt for alle tre spisegrupper opleves pp som rolige og nærværende i kontakten med børnene. Der er i alle 3 grupper mulighed for øjenkontakt, opmærksomhed på og dialog med alle børn. Pp taler i positive toner.

Spisegruppe på legepladsen:

Pp italesætter, at et af børnene har sidste dag i børnehaven denne dag: "Ved I godt, at det er sidste dag, at x er i børnehaven, fordi x skal starte i en ny børnehave på mandag." Pp følger børnenes initiativer i samtalen: Et barn får i en snak om broccoli en association til et træ, pp bekræfter barnet i at det kan ligne et træ.

Spisegruppe i alrum:

Et barn sidder og kigger uden at spise sit pølsehorn, pp siger: 'er du slet ikke sulten i dag x, du må gerne tage pølsen ud'. Pp følger børnenes initiativ: et barn stikker fingeren gennem pølsebrødet, pp siger: 'hvor er pølsen blevet af x, er dine fingre blevet til pøsefingre, eller er det en ring'. Pp taler med børnene om, hvad de skal lave i weekenden og kommer hele vejen rundt, så alle børn bliver hørt.

Spisegruppe på stue:

Et barn begynder at synge en sang med ordene 'lorte og skid', pp ignorerer dette og afleder ved at starte en snak om klokken og skaber fælles opmærksomhed ved at kigge på et ur. Pp laver konkrete positive anvisninger ved overgang til leg såsom: x, y og z, I må have lov til at skrabe jeres madrester i skraldespanden'.

2.4 - **Strukturer**

Der observeres på organisering og muligheder for arbejdet med sprogmiljøer.

- A). Hvordan er fordelingen af børn og pædagogisk personale?
- B). Hvordan gives der mulighed for, at børnene kan indgå i mindre fællesskaber?

Besvarelse

Tilsynet ankommer kort inden frokostmåltidet. Alle børn og pp er på legepladsen, og der opleves en rolig stemning. Der foregår umiddelbart børneinitieret leg. Kort efter tilsynets ankomst guides børnene gradvist til at gå ind og vaske hænder, pp går hen til de enkelte børn og siger, at de må gå ind og vaske hænder.

Børn og pp deles i 3 spisegrupper, 1 på legepladsen, 1 i alrum og en på en stue. Der sidder 1 pp og 4-6 børn i hver gruppe. Der opleves god mulighed for, at alle børn kan blive set og hørt under måltidet samt at de kan samtale mellem hinanden og med pp.

---

3 - Det fælles pædagogiske grundlag

Pædagogiske Læringsmiljøer

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Desuden føres der tilsyn med, om der tages højde for børnenes perspektiver, og at den børneinitierede leg fremmes af det pædagogiske personale, der ligeledes værner om børnenes initiativer, fantasi og virkelyst.

Pædagogisk læreplan §8 og §9

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med, hvordan der i dagtilbuddet tages udgangspunkt i den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde og alle børn læring, herunder i arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer. Ligeledes føres der tilsyn med arbejdet med den pædagogiske læreplan og evalueringskultur i dagtilbuddet.

3.1 - Pædagogiske Læringsmiljøer

Når der arbejdes med børns læring gennem hele dagen:

A). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med, at det pædagogiske læringsmiljø tager udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag

B). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med pædagogiske læringsmiljøer, der omfatter:

- ◦ Planlagte aktiviteter
- Daglige rutiner
- Børneinitierede aktiviteter

C). Hvordan rammesættes leg, således, at børnene inddrages i udformning og udvikling af leg?

Besvarelse

Der arbejdes med pædagogiske læringsmiljøer med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag.

A. B. C.

Fx gennem arbejdet med fra start at skabe relation til forældre og barn, der lægges vægt på det gode forældresamarbejde. Pp tuner sig tidligt ind på det enkelte barn og er nysgerrige på, hvad forældrene har behov for i starten. Pt. indsamles data gennem observationer ift., hvad og hvorfor det kan være svært for barn og forældre i en overgang. Der gøres overvejelser over, hvad forældrene får sendt ud på mail, og hvordan - dette for at optimere formidling og informationer. Covid19 har været medvirkende til, at de vil justere på forældresamarbejdet, da de har fået øje på forskellige ting, de vil arbejde med. Der arbejdes med overgange ved, at dagplejen og vuggestuen kommer på besøg og pædagogerne besøger også vuggestuen. Der laves en vurdering af, hvor mange gange det giver mening at komme på besøg for det enkelte barn.

Ift. barnesyn er udgangspunktet bl.a. at gøre barnet tryk, for at kunne lære. Der arbejdes med en mentaliserende måde at gå med barnet på ved at finde ud af,

---

hvad barnet interesserer sig for samt at få de andre børn til at blive nysgerrig på det enkelte barn. Store børn hjælper små børn. Grundtanken er, at børn har selv-og medbestemmelse i dagligdagen.

Ift. vokseninitierede aktiviteter arbejdes eks.vis med at dele børnene i 6 læringsgrupper, hvor der arbejdes ud fra læreplanstemaerne. Alle børn kommer i en gruppe vurderet ud fra, hvad de skal understøttes i og pp ser barnet ift., hvor det er. De bruger opsporingsmodellen til at spore sig ind på, hvor barnet er ift. placering i gruppe.

På alle andre tidspunkter end i læringsgrupperne får børnene mulighed for selv at mærke efter, hvad de vil lave og hvem de vil være sammen med.

Der arbejdes med at give legen og børns selvorganiserede aktiviteter betydelig plads i hverdagen.

Fx ved at følge efter børnene i legen - her nævnes en led med togbane, hvor pp regulerer lidt, støtter lidt og tager børnenes gode ideer med i legen.

På legepladsen har man arbejdet med trafikskole, fordi børnene havde en optagethed omkring dette.

Der er også arbejdet med et stenprojekt, fordi børnene fandt forskellige sten og pp gik på opdagelse sammen med dem ift. hvilken type sten det var mm.

Legen rammesættes af pp fx. gennem at følge et barns spor - der nævnes et eksempel med et barn, der fandt en bænkebidder på bordet, der løb hurtigt, hvor pp foreslog, at de kunne lave en væddeløbsbane. De bruger bl.a. SMTTE modellen til at dokumentere og evaluere forskellige tiltag, og pp er omskiftelige.

Forældrerepræsentanten udtrykker her, at børn gennem aktiviteter også lærer, at ting ikke varer ved, og lærer at være i en foranderlig hverdag.

3.2 - Pædagogisk læreplan §8 og §9

A). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med den pædagogiske læreplan, herunder sammenhængen mellem læreplanstemaerne.

B). Hvordan arbejdes der med pædagogisk dokumentation som en del af den løbende evaluering, herunder inddragelse af børneperspektivet?

C). Hvordan arbejdes der ledelsesmæssigt med rammer for løbende evaluering, med henblik på udvikling af læringsmiljøer?

Besvarelse

Der arbejdes med den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde.

A. B. C.

Fx. gennem de 6 grupper. Arbejdet med de 6 læringsgrupper er lige startet op efter sommerferien. Pp skal lave SMTTE model på hver gruppe, således det både er tydeligt for forældre og kolleger, så de i et samarbejde kan støtte op om det enkelte barn. Det er tænkt ind, at kolleger gennem SMTTE modellen kan overtage gruppen, hvis en pp ikke er tilstede. Strukturen omkring er planlagt, så det bliver mindst muligt sårbart ift. ressourcer. Pp opfordrer forældrene til at komme og spørge, hvis de har brug for mere viden om arbejdet i læringsgrupperne, og sommetider får forældrene også specifikke opgaver med hjem - eksempelvis ift. sprog.

Forældrerepræsentanten udtrykker her, at det er rigtig godt, at pl lægger op til, at man som forælder altid kan ringe, og det styrker relationen til forældrene.

Som tidligere nævnt arbejdes med at dele børnene i 6 læringsgrupper, hvor der arbejdes ud fra læreplanstemaerne. Alle børn kommer i en gruppe vurderet ud fra, hvad de skal understøttes i og pp ser barnet ift., hvor det er. De bruger opsporingsmodellen til at spore sig ind på, hvor barnet er ift. placering i gruppe.

Der arbejdes med udvikling af en evalueringskultur som en del af arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer.

Fx. gennem SMTTE modeller, som hænger udenfor rummene, så det er synligt. I gangen hænger en tavle med 14- dages plan med tekst og billeder. Hver pp hænger dokumentation op under hvert tema.

Ift. det ledelsesmæssige arbejde med evalueringskulturen er det planlagt, at de pædagogiske ledere i Dagtilbuddet til oktober skal mødes og samarbejde omkring at lave en ramme for evaluering i Dagtilbuddet. De er så småt i gang i institutionen og går pt. på opdagelse i læreplanen, laver den ikke om, men vil det næste år gennemgå den systematisk og justere den ift., hvad der giver mening i læringsmiljøet. Pl udtrykker, at pp er gode til forandringer og er læringsparate, så der sker udvikling hele tiden. SMTTE modellerne vil automatisk komme ind i læreplanen.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

3.3 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på følgende: De vil arbejde videre med udvikling af evalueringskulturen.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

---

4 - Tidlig Opsporing

I Aalborg Kommune er der på tværs af Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og Skoleforvaltningen fokus på forebyggelse samt tidlig indsats. I den forbindelse arbejdes der med en fælles metode for tidlig opsporing på 0-6 års området. Arbejdet med tidlig opsporing og heraf eventuel indsats, sker i et samarbejde mellem forældre og dagtilbud. Med dette udgangspunkt føres der tilsyn med, hvordan der arbejdes med tidlig opsporing og hvordan der samarbejdes med forældre, og eventuelt tværprofessionelt, om børns trivsel.

4.1 - *I Aalborg Kommune er der på tværs af Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og Skoleforvaltningen fokus på forebyggelse samt tidlig indsats. I den forbindelse arbejdes der med en fælles metode for tidlig opsporing på 0-6 års området. Arbejdet med tidlig opsporing og heraf eventuel indsats, sker i et samarbejde mellem forældre og dagtilbud. Med dette udgangspunkt føres der tilsyn med, hvordan der arbejdes med tidlig opsporing og hvordan der samarbejdes med forældre, og eventuelt tværprofessionelt, om børns trivsel.*

A). Hvordan inddrager I børne- og forældreperspektivet i forbindelse med trivselsevalueringerne?

B). Hvordan justerer I pædagogiske læringsmiljøer på baggrund af egne og fælles refleksioner i forbindelse med trivselsevalueringerne?

C). Hvordan samarbejder I tværprofessionelt ved ekstra opmærksomhed eller bekymring ift. et barns trivsel?

Besvarelse

Der arbejdes med tidlig opsporing og justering af de pædagogiske læringsmiljøer.

A. B. C.

Pp udarbejder egen evaluering og efterfølgende laves fælles evaluering i personalegruppen, så de får alle perspektiver med.

Ift. inddragelse af forældreperspektivet spørges nysgerrigt ind, hvis pp undrer sig over noget. Pp bruger forældrene som løbende sparringspartnere, hvis de opdager noget hen ad vejen.

Ift. inddragelse af børneperspektivet bruges sommetider materialet 'Trin for trin', da det er godt til få børnene til at åbne op for noget, der er svært, fordi billederne består af 'fremmede børn', der udtrykker en følelse gennem kropssprog. Der samtales med børnene ud fra det, hvor pp bruger åbne og nysgerrige spørgsmål. Denne metode har bl.a. affødt, at pp fik en

---

opmærksomhed på noget omkring et barn og 3 dage efter havde de fået et dialogmøde i stand. Pp bruger også legepladsens zoner til at få fat i børneperspektivet, her er der mulighed for at fordybe sig med enkelte børn i forskellige aktiviteter, og indlede en samtale med barnet.

Forældrerepræsentanten udtrykker her, at det er synligt, hvad der arbejdes med ift. tidlig opsporing, og det er rart at vide, at opmærksomhederne bliver vendt med hele personalegruppen.

PI fortæller, at alle forældre får tilsendt en trivselsevaluering, og hvis barnet er i trivsel, står der kun 'trivsel' uden videre uddybelse - dette set i ressourceperspektivet. Forældrene er velkomne til at få en uddybende snak med pp. Ved 'ekstra opmærksomhed' og 'bekymring', uddybes altid skriftligt.

Justering af læringsmiljøerne ud fra trivselsevalueringerne foregår bl.a. ved at inddele børnene i tidligere omtalte læringsgrupper med udgangspunkt i barnets behov. Her kigger pp på relationer barn/bar n og barn/voksen og danner grupper efter, hvad der giver mening. Hvis barnet eksempelvis har en god relation til en anden end sin primærpædagog, tages der hensyn til dette. Der øves ting i grupperne efter det enkelte barns udviklingspotentiale.

Forælderrepræsentanten udtrykker her, at hun oplever, at det enkelte barn tør være sig selv, fordi pp giver dem selvtillid gennem at blive set og hørt.

Ift. tværprofessionelt samarbejde indkaldes til dialogmøder, og der arbejdes i alle henseender ud fra SOS-modellen, fordi det fungerer godt for alle parter. Alle professionelle får opgaver ift., hvad skal der ske, og der aftales nyt møde hver gang. Samarbejdspartnere bruges som sparringspartnere, og pp og pl tager imod ift., hvad der giver mening. Ved næste møde opsamles på, hvad der er sket siden sidst: hvad udfordrer, hvad er anderledes og måske falder samarbejdspartnere fra, hvis det ikke længere giver mening. Der arbejdes med hele familien, ikke kun barnet. Pp oplever, at SOS fremgangsmåden giver en tryghed, fordi alle bliver hørt, og der bliver opsummeret løbende under mødet.

4.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

---

5 - Sociale fællesskaber der rykker

Aalborg Kommune er der fastsat fælles principper for arbejdet med inklusion, der understreger, at inklusion handler om alle børn. De fælles principper er et vigtigt bidrag til omsætningen af ny dagtilbudslov og realiseringen af den styrkede pædagogiske læreplan. Arbejdet med inklusion tager udgangspunkt i principperne om børns aktive deltagelse i sociale fællesskaber, samarbejde og helhedsorientering samt fokus på udvikling.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan dagtilbuddet tilrettelægger praksis ud fra en fælles forståelse af begrebet inklusion, når der arbejdes med udvikling af pædagogiske læringsmiljøer og sociale fællesskaber der rykker.

-
- 5.1 - A). Hvordan organiserer I børnefællesskaber med plads til forskellighed, hvor alle børn har mulighed for aktiv deltagelse og hvor der er fokus på barnets ressourcer?
- B). Hvordan undersøger I barnets egen oplevelse af at være inkluderet?
- C). Hvordan samarbejder I med forældre om det enkelte barns oplevelse af at være en del af børnefællesskabet?

Besvarelse

Der arbejdes med sociale fællesskaber som en del af det pædagogiske læringsmiljø.

A. B. C.

Fx. gennem planlagte aktiviteter, hvor børnene hver dag er sammen med en fast pp. Det er pp's rolle skabe fællesskab ved eksempelvis at være opmærksom på at dele spisegrupperne op i mindre grupper, så alle bliver hørt og ligeledes i læringsgrupperne er det vigtigt, at alle bliver hørt. Pp er opmærksom på at skabe relationer gennem et fælles tredje/aktiviteten - her nævnes et eksempel, hvor en gruppe lavede fodbad sammen.

Børnenes stemme bliver hørt ved, at de kan vælge til ud fra den voksne eller andre børn, hvad de har lyst til at deltage i. På den måde får de mulighed for mange forskellige slags fællesskaber, og det skaber deltagelsesbaner for de enkelte børn. Der arbejdes med et fokus ift. at gøre børnene selvhjulpne ift. konflikthåndtering via forskellige redskaber, eksempelvis 'Hjulet', som med billeder viser handleanvisninger i forskellige konfliktsituationer.

Herudover arbejder pp med en opmærksomhed på omgangstonen. De har en opmærksomhed på at støtte børnene i at inddrage hinanden og åbne op for legen. Sommetider er det ok at sige nej, og sommetider skal man åbne op. Pp er opmærksomme på, hvilke børn der eks. vis ikke er inkluderet.

Forældrerepræsentanten udtrykker her, at der sker noget i en gruppe, når nogen starter i skole, og at det kan være godt for at få øje på nye relationer.

Der arbejdes med at undersøge barnets egen oplevelse af at være inkluderet ved at observere og spørge ind til, hvad børnene har lavet i grupperne samt blive mere nysgerrig ud fra dette. Pp har samtaler med børnene hele tiden. Der samarbejdes med forældrene gennem daglige samtaler. Forældrene må komme ind om eftermiddagen, hvor de tilbydes kaffe, vand og the - dette er affødt af gode erfaringer fra covid19. På dette tidspunkt er der mere ro på forældrene end om morgenen, og her får pp ting forærende ift. det gode samarbejde. PI oplever, at forældre ringer til hende for at fortælle og gøre opmærksom på noget og ligeledes benytter mange forældre sig af AULA ift. at give beskeder og andet.

5.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Omfattende opfyldelse

6 - Sprog

I Aalborg Kommune skal alle børn sprogvurderes omkring 3,2 år og senest 2 måneder efter børnehavestart. Der udarbejdes i den forbindelse handleplaner i de tilfælde, hvor sprogvurderingerne giver anledning til opmærksomhed/indsatser. Som en del af arbejdet med den pædagogiske læreplan, skal der i dagtilbud arbejdes med kommunikation og sprog.

6.1 - *I Aalborg Kommune skal alle børn sprogvurderes omkring 3,2 år og senest 2 måneder efter børnehavestart. Der udarbejdes i den forbindelse handleplaner i de tilfælde, hvor sprogvurderingerne giver anledning til opmærksomhed/indsatser. Som en del af arbejdet med den pædagogiske læreplan, skal der i dagtilbud arbejdes med kommunikation og sprog.*

I dagtilbuddet sprogvurderes alle børn omkring 3,2-års alderen og senest 2 måneder efter børnehavestart og der udarbejdes handleplaner (ja/nej?).

A). Hvordan arbejder I med sprog og sprogstimulering i de pædagogiske læringsmiljøer?

B). Hvordan arbejder I bevidst med at være sproglige rollemodeller?

Besvarelse

PI oplyser, at der udarbejdes sprogvurderinger, handleplaner og arbejdes med opfølgning

Der arbejdes med sprog og sprogstimulering med henblik på understøttelse af alle børns sproglige udvikling.

A. B.

Fx. ved at bruge sproget hele tiden, sætte ord på egne og børnenes handlinger for at skabe forudsigelighed. Der arbejdes med at være vedholdende i, at børnene lærer at svare ved godmorgen/farvel. Der arbejdes med at opmuntre barnet til at fortælle og svare, gerne med kropssprog. Der er fokus på at have en god omgangstone, da det er en del af dannelsen.

I sproglaboratoriet arbejdes med mange forskellige stimulerende aktiviteter, eksempelvis at øve forholdsord. Pp bruger de sprogligt stærke børn som rollemodeller. Ved læsning af bøger bruges konkrete for at øge forståelsen af ord. Der arbejdes med taleklemmer, kufferter med bøger, sangkuffert, rim og remser, farver og former.

De har månedens sang og rim, som er ens for alle børn i alle grupper, hvilket de er fælles om til fællessamling sidste fredag i måneden.

Ift. forældresamarbejde/inddragelse er der indrettet et minibibliotek, hvor børn og forældre kan låne bøger med hjem. Pp anbefaler sommetider specifikke bøger til at låne med hjem, for at barnet oplever genkendelighed.

Der arbejdes med skriftsprog ved at have navneskilte på inventar, møbler mm.
Der er et bog område på legepladsen med naturbøger, plakater af insekter mm.
som børnene kan bruge direkte i legen på legepladsen.

Forældrerepræsentanten udtrykker, at hun kan mærke, at pp udvikler sig
gennem løbende evalueringer samt, at det er dejligt, at der øves almen
dannelse ift. sprogbrug og kommunikation.

PI fortæller, at de har planer om at udvikle det sproglige læringsmiljø på
legepladsen.

6.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på, at de vil arbejde udvikling af det sproglige læringsmiljø
på legepladsen.

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

---

7 - Sundhed

I Aalborg Kommune er der en særlig sammenhæng mellem sundhedspolitikken og FN's verdensmål nr. 3 om at "sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper". Det indebærer, at børnemiljøet skal vurderes med børnenes øjne, ligesom børnenes oplevelser af børnemiljøet skal inddrages i vurderingen af børnemiljøet, afhængigt af børnenes alder og modenhed. Der lægges vægt på, at børnene inddrages i forbindelse med forhold, der vedrører dem selv, jf. FN's Børnekonventions artikel 12 om barnets ret til at give udtryk for sin mening og krav på, at denne mening respekteres. Arbejdet med sundhed og børnemiljøet omhandler desuden måltidskultur, herunder dagtilbuddets arbejde med læring i forbindelse med måltidet: rammen om måltidet, det sunde måltid og lighed i sunde vaner. På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø fremmer børns trivsel, sundhed, udvikling og læring. Ligeledes hvordan børnemiljøet vurderes i et børneperspektiv.

- 7.1 - *I Aalborg Kommune er der en særlig sammenhæng mellem sundhedspolitikken og FN's verdensmål nr. 3 om at "sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper". Det indebærer, at børnemiljøet skal vurderes med børnenes øjne, ligesom børnenes oplevelser af børnemiljøet skal inddrages i vurderingen af børnemiljøet, afhængigt af børnenes alder og modenhed. Der lægges vægt på, at børnene inddrages i forbindelse med forhold, der vedrører dem selv, jf. FN's Børnekonventions artikel 12 om barnets ret til at give udtryk for sin mening og krav på, at denne mening respekteres. Arbejdet med sundhed og børnemiljøet omhandler desuden måltidskultur, herunder dagtilbuddets arbejde med læring i forbindelse med måltidet: rammen om måltidet, det sunde måltid og lighed i sunde vaner. På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø fremmer børns trivsel, sundhed, udvikling og læring. Ligeledes hvordan børnemiljøet vurderes i et børneperspektiv.*
- A). Hvilke overvejelser gør I jer i forbindelse med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø således, at det styrker trivsel, udvikling, læring og dannelse hos børnene?

B). Når børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, hvordan arbejder I så med at inddrage børnene i denne vurdering?

C). Hvordan arbejder I med børns læring før- under og efter måltider?

Besvarelse

Der arbejdes med børnemiljøer vurderet i et børneperspektiv.

A. B. C.

Fx gennem det fysiske børnemiljø, hvor der er arbejdet med at udvikle et motorikrum med mulighed for eksempelvis at arbejde med yoga. En tidligere studerende har indført en leg i uderummet indeholdende bevægelse, som stadig praktiseres. Herudover er der indrettet et mudderkøkken, der er mulighed for at klatre i træer, cykle - i det hele taget at bruge kroppen på mange forskellige måder.

Ift. det psykiske børnemiljø arbejdes med at skabe en afslappet stemning og en god omgangstone. Ved måltiderne arbejdes med at vise begejstring, når børnene er modige og smager på nye ting.

Ift. det æstetiske har børnene materialer til rådighed gennem naturværksted.

Der er i uderummet skabt læ og ly, så man uanset vejret kan lave noget på legepladsen. Pp tænker over betingelserne for børns leg, og har i den forbindelse skabt rum både ude og inde til forskellige udfordringer.

Ift. at inddrage børnenes vurdering af børnemiljøet arbejdes bl.a. med at observere, om de spiser, om de leger i rummene og pp spørger dem, hvad de kunne tænke sig at lave. Som tidligere nævnt arbejdes pt. med at indsamle data ift., hvad der sker i svære afleveringer for at pp kan blive bedre til at justere sig til barn og forældre og finde gode løsninger.

Der arbejdes med sammenhængen mellem måltider som læringsmiljø og børns læring.

Fx. ved at have fokus på dannelse: øve at sige tak for mad til madmor, inddragelse i borddækning, oprydning mm. Omkring måltidet øves at dosere og mærke efter ift. sult og mængde. Der øves selvhjulpenhed ved selv at tage mad fra fad. Der er sproglig stimuli i form af skilte i maden. Der serveres sund kost og der er fokus på madmodighed ved at opfordre børnene til først at lugte til maden, herefter at stikke tungen i det og der tales med børnene om, at man måske når man er lidt ældre, har mod på at prøve det. Børnene lærer også af at spejle sig i hinanden, og bliver på den måde modige ved at kigge på hinanden.

Forældrerepræsentanten udtrykker her, at hun derhjemme kan mærke, at børnene er vant til at have en snak om konsistenser, hvor de øver at sætte ord på, hvad man ikke kan lide ved maden. Herudover ser hun det som en rigtig god dannelsesting, at lære at vise værdsættelse af andres indsats ved at sige 'tak for mad' til madmor.

7.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Tilsynet peger på følgende:

Der kan med fordel på det generelle plan løbende reflekteres over arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske læringsmiljø - herunder hvordan der arbejdes med inddragelse af børneperspektivet.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

---

8 - Overgange

I Aalborg Kommune skal der skabes helhed og sammenhæng for alle børn i pædagogiske tilbud og overgange mellem disse med udgangspunkt i den forståelse, at det er forældrene, der følger barnet gennem hele dets liv og at barnet og forældrenes ressourcer er i centrum. En sammenhængende overgang i Aalborg Kommune bygger på gældende politik på området.

Det gælder både i overgange fra hjem til dagpleje/vuggestue og i overgange fra dagpleje/vuggestue til børnehave, i overgange mellem dagtilbud samt i overgange fra børnehave til skole.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan der skabes sammenhængende overgange til og fra dagtilbud, mellem dagtilbud og skole, samt hvordan der samarbejdes med forældre herom.

- 8.1 - *I Aalborg Kommune skal der skabes helhed og sammenhæng for alle børn i pædagogiske tilbud og overgange mellem disse med udgangspunkt i den forståelse, at det er forældrene, der følger barnet gennem hele dets liv og at barnet og forældrenes ressourcer er i centrum. En sammenhængende overgang i Aalborg Kommune bygger på gældende politik på området.*

Det gælder både i overgange fra hjem til dagpleje/vuggestue og i overgange fra dagpleje/vuggestue til børnehave, i overgange mellem dagtilbud samt i overgange fra børnehave til skole.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan der skabes sammenhængende overgange til og fra dagtilbud, mellem dagtilbud og skole, samt hvordan der samarbejdes med forældre herom.

A). Hvordan skaber I en sammenhængende overgang for alle børn og forældre til og fra dagtilbud?

B). Hvilke tegn ser I på, at børnene oplever sammenhængende overgange og hvordan justerer I pædagogisk praksis herefter?

C). Hvad kendetegner jeres læringsmiljø det sidste år i dagtilbuddet så der skabes sammenhæng med børnehaveklassen?

Besvarelse

Der samarbejdes med forældre og evt. andre relevante aktører omkring tryk i overgange.

A. B. C.

Det sker helt fra barnets start, hvor der skabes relation til forældre og barn.

Der er et samarbejde med vuggestuen og dagplejen. På tager ligeledes på besøg i vuggestuen og i samarbejde med forældrene laves en vurdering af,

---

hvor mange gange det for barnet giver mening at besøge børnehaven. Der lægges vægt på det gode forældresamarbejde.

Pp tuner sig tidligt ind på det enkelte barn og er nysgerrige på, hvad forældrene har behov for i starten. De bruger observationer som dataindsamling ift., hvad der kan være svært for barn og forældre i overgangen. De gør sig overvejelser omkring, hvad der giver mening for forældrene at modtage på mail og AULA. Covid19 medvirket til refleksioner omkring at justere på forældresamarbejde, fordi de ikke har kunnet arbejde med at have forældrene fysisk inde i institutionen.

Ift. overgang til skolen har der det seneste år og i en Covid19 tid været 3 forskellige tilbud fra de tre skoler i nærområdet. I år har de besøgt to af skolerne, hvor de havde børn, der skulle starte efter sommerferien. Under normale omstændigheder (uden Covid19) besøger de altid skolerne i muligt omfang og opfordrer forældrene til at være en del af overgangsarbejdet. Der arbejdes med den psykiske del i skolegruppen ift. at blive klar. Der skal i forbindelse med de nye læringsgrupper tales om, hvordan de fremadrettet vil lave en ny form for skolegruppen. Tankerne er overordnet, at der skal arbejdes med koncentrationsøvelser i grupperne.

Herudover består overgangsarbejdet også af samtaler med forældre, overgangsbeskrivelser og trivselsevalueringer. Institutionen tager teten på at lave et møde med skolen, hvis en familie i forvejen har uheldige erfaringer med skolesamarbejdet og der tilbydes også håndholdt overgang ved behov. Der lægges op til, at skole og forældre kan vende tilbage til børnehaven efter at barnet er startet i skole.

Tegn på at børnene oplever sammenhængende overgange:

Ved overgang til børnehaven: Pp observerer adfærd både ved børn og forældre, kigger på, om der er smil og glæde ved både børn og forældre. Børnene opleves som trygge, når de tør noget mere og når de henvender sig til flere voksne. Der opleves sammenhæng i overgangen, når forældrene bruger pp som samarbejdspartnere. Institutionen er tydelig omkring, hvad målet er, forventninger til forældre samt hvad børnehaven kan tilbyde.

Ved overgang til skole: De ældste børn begynder at interessere sig mere for hygiejne, bliver mere blufærdige, får bedre tidsfornemmelse, bliver selvhjulpne i det meste og har brug for flere udfordringer.

8.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på, at samarbejdet med skolerne skal genoptages efter Covid19 perioden.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

